

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Udrag fra Unge Bander

Citation: Claussen, Sophus: "Unge Bander", i Claussen, Sophus: *Unge Bander*, udg. af Jørgen Hunosøe, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, [1986], s. 194. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen02-shoot-idm140040476728784/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Unge Bander

Erik begærer nu et Vita nuova, et nyt liv, præget af åndens lidenskab. Omverdenens grove omfavnelse kan ikke længere fastholde ham: bevirkede fru Kruse hans fald, hæver Margreteskikkelsen til gengæld hans ånd op i luftige og klare højder, hvor nye tanker og mål kan fødes.

Tilværelsens forvirrende sammenhæng af lyst og frastødning, sorg og lykke, kærlighed og død, mister sit pinligt menneskelige tilhørsforhold. På Silkeborg kirkegård kan Erik i bevidstheden om sit indres udtømmelighed med sindsro vandre rundt mellem grave og ormædte roser: *han var Erik, den altid rene, som skulde opnaa det højeste i Kærlighed, Hjærtets dybe Enhed i sin Elskov, baaret af frygig Drift. Og ved hendes Hjælp, gennem hendes Øjne skulde hans mandigblevne Aand stirre ind i hidtil savnede og tillaaede Tankeverdner* (s. 125).

Håbet om enhed følger altså stadig Erik – skønt han ikke kommer et skridt videre i forholdet til den tilbageholdende Margrete. Da han hen på efteråret endelig omfavner hende, finder han ikke den *oversalige Rus, han havde drømt om og utaalmodig søgt. Men han fandt noget andet, der forbavsede ham: han mærkede ved den lette Berøring med hendes Klæde-dragt en veg Varme, en Duft som af visnende Roser front udstømme fra hendes Legeme*. Hun synes at aabne sig for ham som denne Skovslugt aabnede sig for den lyse Sommerblæst, og hun syntes at modtage disse Kys, hun ikke gav tilbage, som en Jordbund modtager Himlens frugtbare Regn (s. 144).

Eriks store drøm om et kosmisk elskovsmøde indfries ikke af virkeligheden, der i stedet giver plads for en passiv, lidenskabsløs, men stor ømhed. En hjertegribende og vemodig erkendelse – for forfatteren, men ikke for Erik Kølby, der blot er et redskab for dybereligende drivkræfter, som han ikke magter eller ønsker at gribe ind overfor. For opnår han ikke en dybere lykke end andre drømmer om? I hans sind opstår større og finere tanker *end dem, han var vant til. Han saa hendes Ansigt for sig som det uendelig fine Kvindesmil, han en For-aarsdag i Skoven havde skimtet i Vejens skælvende Solslør, eller som han mangan Middagstime, [...] havde tænkt sig hende midt i den modne, gyldne Havremerk helt gennemstraalet af Sol [...] blændende [...]* (s. 145).

Erik er nu stadig dybt i vildrede – og holder sig fortsat til den gavmilde Kristine; virkeligheden levner ingen plads for Margrete, som nu og fremover for Erik kun har *billedlig* fylde, er en *musikalsk-erotisk Stemning*, som det siges s. 224 i 2. udgaven. Han tænker på at forlade Aasum, men *drevet af sit Hang til Fuldstændighed maatte Erik eje Margrete*